

VIANOČNÝ VINŠ

Na jedličke sviečky svietia,
v jasliah leží Božie dieťa.
Nech vás jeho láska hreje,
žiari i v tmách beznádeje,
do srdc, duší vašich
vloží radosť,
šťastie, pokoj boží.

“Stary rok schodzi, nowy prichodzi”

Táto veta z istej piesne je mnohým, najmä starším spoluobčanom určite známa. Spievali ju dávnejšie naši chlapi pri príležitosti ukončenia starého roka. Donedávna sme túto pieseň mohli počuť aj na koniec tzv. poďakovacej pobožnosti na starý rok v našom kostole, keďže náš organista pán Imrich Eliáš patril ku generácii, ktorá si túto pesničku pamätá.

V intenciách spomenutej vety aj nám na obecnom úrade “stary rok schodzi a nowy prichodzi.” Chystáme sa na spoločnú bilanciu starého roka a pripravujeme program našej práce v novom roku spolu s poslancami nášho obecného zastupiteľstva a pracovníkmi obecného úradu. Stručne by bolo možné charakterizovať rok 2004 ako rok významných zmien v práci v obci. Reformy, o ktorých dennodenne počujeme, sa týkajú aj nás.

Významnou zmenou bol predovšetkým nový spôsob financovania škôl a školských zariadení, keď sme finančné prostriedky pre školstvo dostávali podľa tzv. normatívov stanovených na jedného žiaka. Tento spôsob financovania nám odhalil, kde budeme musieť prijať v roku 2005 aj v podmienkach našej obce určité “reformy” tak, aby sme efektívnejšie vynakladali finančné prostriedky na školstvo. Zo štátu na obec prešlo mnoho kompetencií, čo nás neúmerne zavalilo administratívnymi prácami i zodpovednosťou za výkon zverených kompetencií. V novom roku sú už ohlásené ďalšie zmeny. Tzv. fiškálna decentralizácia znamená opäť nový spôsob financovania obcí. Štát v rámci tejto fiškálnej decentralizácie zásadne mení doterajšie finančné toky obcí. Do tzv. podielových daní z príjmov fyzických osôb budú prúdiť väčšie peniaze, avšak z tohto väčšieho balíka budeme musieť vyfinancovať sami potreby materských škôl, školských jedální a základnej umeleckej školy. Okrem toho z tohto balíka budeme financovať aj tzv. opatrovatelskú službu, ktorú doposiaľ financoval štát.

Mnoho obcí už ohlasuje, že budú nútené vykonať mnohé nepopulárne opatrenia, aby zvládli všet-

ky úlohy kladené na obce. Medzi tieto nepopulárne opatrenia patrí určitá racionalizácia výdavkov na školstvo (a z toho vyplývajúce personálne opatrenia), ohlasované je zvyšovanie daní z nehnuteľností a podobne. V podmienkach obce Valaliky veľmi citlivo prehodnotíme spolu s poslancami potreby našej obce a možnosti ich financovania. Zatiaľ neuvažujeme s podstatným zvyšovaním daní z nehnuteľností, avšak určitým opatreniam sa zrejme nevyhneme. Budú to pravdepodobne niektoré opatrenia v školstve. Vzhľadom na sústavne zvyšujúce náklady na údržbu cintorínov a starostlivosť a vzhľadom aj na zvyšujúce sa nároky občanov na údržbu a starostlivosť o cintoríny zrejme budeme v novom roku realizovať už dávnejšie schválené Všeobecné záväzné nariadenie obce o cintorínskych poplatkoch, podľa ktorého poplatky za prenájom hrobového miesta sa majú obnovovať po desiatich rokoch.

Významnou zmenou je tiež skutočnosť, že od 1. 1. 2005 bude kompletne služby v oblasti zberu a likvidácie odpadu vykonávať spoločnosť Kosit, s. r. o. Zmeny v oblasti harmonogramu zberu oznámime občanom cestou miestneho rozhlasu i letáčikov do každej domácnosti. Pozitívnu zmenou, ktorú vysoko oceňujeme, je určitá zmena v počte, ale aj v kvalite príspevkov do nášho Valaličana. S potešením konštatujeme, že sa nám rozšíril počet prispievateľov, čo významne obohacuje naše noviny o rôznorodé články a som presvedčený, že zvyšuje kvalitu Valaličana.

Záverom chcem poďakovať touto cestou všetkým spolupracovníkom, poslancom obecného zastupiteľstva i nezamestnaným, ktorí pracovali v obci na tzv. aktívne práce. Všetkým občanom našej obce chcem poďakovať za ich pomoc a podporu. Do prichádzajúceho nového roka 2005 želim všetkým veľa zdravia, radosti, úspechov a najmä viac pracovných príležitostí.

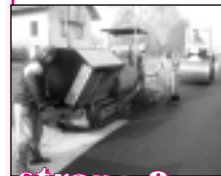

Ing. Milan Tóth
starosta obce

V čísle:
Pozdravy
z reholi
strana 2

Jubilejná Maticná
hudobná jeseň
v našej škole
strana 4

Nový asfalt
na Lúčnej

strana 8

Po Valalíkoch
chodil Mikuláš

strana

6

Dráma
v Topolčanoch
strana 11

Rady **strana 9**
a informácie

Spoločenská
rubrika
strana 10

Pozdravy z reholí

Drahí moji rodáci, na úvod Vás úprimne zo srdca pozdravujem a som rada, že sa Vám môžem prihovoriť aspoň pár riadkami.

Volám sa Kornélia Pošiváková, rehoľným menom sestra Sáva. Z rodných Valalík som odišla 30. júna 1972 po ukončení Strednej ekonomickej školy v Košiciach. Nastúpila som do Kongregácie Milosrdných sestier sv. Kríža, ktoré pôsobili v Ústave soc. Starostlivosti v Matilda Hute pri Gelnici. Tam sa začala moja rehoľná formácia, kde som sa

úplne odovzdala Pánu Bohu a naplno nasadila v práci pri mentálne postihnutých deťoch a pre duchovnú formáciu môjho životného povolania ako milosrdná sestra sv. Kríža. Nemôžem opomenúť mojich drahých rodičov, ktorým vďačím za svoj život a povolanie. V kruhu našej rodiny bola moja prvá duchovná formácia, kde moja viera rástla a rozvíjala sa, zvlášť, keď mama, otec a my deti sme sa na kolenách denne spoločne modlili sv. ruženec. Mojim rodičom vďačím aj zato, že moje povolanie prijali vo viere a nerobili mi prekážky, aj keď pre rehoľný život bola vtedy ťažká doba.

Naša Kongregácia vznikla vo Švajčiarsku v Ingenbohle v roku 1856, ktorú založil kapucínsky kňaz páter Theodozius Florentini spolu so sestrou Máriou Teréziou Schererovou. Charizmou našej Kongregácie je prejavovanie milosrdenstva v akejkoľvek forme. V čase totality takmer všetky sestry na Slovensku i v Čechách pracovali v ústavoch soc. Starostlivosti pre deti i pre dospelých. Bola to náročná práca, ktorá si vyžadovala celého človeka dať sa naplno pre službu týmto chorým deťom, mládeži i starým ľuďom. V ústave Matilda Hute som prežila 14 rokov, kde som si dopĺňala vzdelanie na prácu, ktorú mi predstavení zverili. Pre prácu v zdravotníctve som si musela urobiť sanitársky kurz, a keď prevzala prácu vychovávateľky, urobila som si kurz pedagogického minima. Práca s týmito deťmi bola náročná, ale boli to najkrajšie roky, ktoré som pri nich strávila. Tieto deti boli úplne odkázané na pomoc, a preto vedeli byť veľmi vďačné za každý prejav lásky. Aj keď to boli deti s deformovanými údmi, slepé aj nemé, ale ako citlivo a radosne reagovali, keď zacitili láskavý dotyk, pohladenie, či materskú opateru. Tieto deti, ktorým chýbala rodičovská láska, ktoré boli odkázané na našu starostlivosť, dokázali nám prejavovať toľko vďačnosti, že to nám denne dodávalo nové sily, aby sme im vedeli slúžiť s maximálnou láskou.

Ťažko sa mi lúčilo s týmto drahým miestom, ktoré bolo také bohaté na služby lásky, ale vôľa Božia ma volala na nové pôsobenie do Košíc. Tu som sa zamestnala na Geokonzulte v redakcii Mineralia slovac ako administratívna pracovníčka. Bola to tiež pekná práca, ale po roku ma predstavení zavolali na nové pôsobis-

ko do Ústavu soc. Starostlivosti na Bojkovej. Tento ústav bol pre dospelých, a to alkoholikov. Tu som pracovala v kancelárii, ale prichádzala dom do kontaktu aj s týmito pacientmi, nakoľko som pre nich obstarávala šatstvo a osobné potreby. Títo ľudia tiež túžili po súcite a láske. Boli to mentálne postihnutí ľudia, ale aj takí, ktorých alkohol pripravil o rodinu. Aj týchto ľudí dom sa snažila prijímať v Ježišovej láske, za ktorú boli veľmi vďační. Na tomto mieste som bola rok a pol. Z Bojkovej som šla pracovať do Charitného domova v Cerovej. Tu sú naše staré a choré sestričky, ktoré sa zodierali v Božej službe chudobným a opusteným a teraz sú tiež odkázané na pomoc mladších sestier. V tomto prostredí som mala možnosť uvedomelejšie prežívať svoje zasvätenie, v čom ma povzbudzovali tieto dozrievajúce staré sestričky. Mala som možnosť vidieť ich život v aktívnej obeti a potom záver ich života, ako krásne a odovzdane sa pripravovali na druhý breh domov. Týmto sestričkám vďačím nielen ja, ale aj všetky tie, ktoré sme prebrali a ešte preberajú štafetu zasväteného života. Im vďačíme, že zostali verné v ťažkých časoch, zostali verné povolaniu, zostali verné rehoľnému rúchu a volili si radšej väzenie ako zradu povolania. Nakoľko po nežnej revolúcii sa otvárali nové úlohy pre nás, pre mňa to bola nová výzva ísť na Spišskú Kapitulu, kde sa začali opravné práce nového kňazského seminára. Tu som s pomocou Božou bola požehnaných 13 rokov, kde som pracovala ako vedúca kuchyne a z toho osem rokov som mala aj zodpovednú službu za spoločnosť sestričiek. Toto prostredie mi tiež veľmi pomáhalo pre dozrievanie môjho duchovného života. Práca na tomto mieste vyžadovala plné nasadenie pre obetu a službu. Som veľmi vďačná Pánu Bohu za každý deň a chvíľu, ktorú som tu smela prežiť, lebo aj keď to bolo ťažké, ale bolo to krásne. Z toho miesta ma predstavení povolali do Provinciálneho domu v Trnave, kde som druhý rok a svoj um i sily dávam do služby provincie v ekonomickej oblasti.

Rehoľné povolanie je veľký a nezaslúžený dar a až na večnosť uvidím, komu budem za tento dar vďačná, že mi ho vyprosil a vyobetoval. Je to krásne povolanie, ale aj ťažké, lebo človek sa musí dať na oltár obety celý. Povolanie je veľký dar a kto sa raz dá na túto cestu, bude šťastný a vydrží len vtedy, ak si neponechá nič pre seba, ale dá sa k dispozícii predstaveným a cez nich pre službu Božiu tam, kde je práve potreba. Drahí moji rodáci, aspoň trochu som sa vám snažila priblížiť život jednej rehoľnej sestry, ktorá vyšla spomedzi vás. Aj keď som telom vzdialená, duchovne vás stále sprevádzam svojimi modlitbami a obetami. Mám veľkú radosť, keď sa môžem vrátiť do rodiska, potešiť sa so svojimi blízkymi, keď sa mám možnosť s vami rodákmi stretnúť a keď vidím ako opekníeva naša obec.

Blížia sa vianočné sviatky. Prajem vám všetkým a každému zvlášť, aby vás na každom kroku sprevádzalo Božie požehnanie, ochrana našej nebeskej Matky Panny Márie a príhovor všetkých svätých, aby sa nikto z vás nestratil Pánu Bohu, ale aby sme sa raz všetci stretli v nebeskom domove u Otca v nebi. Požehnané a na milosti bohaté Vianoce vám všetkým, deťom, mladým, starým a chorým i všetkým, čo sa cítite opustení, úprimne želim a pri jasličkách vám vyprosujem.

Vaša vďačná rodáčka, sestra Sáva Pošiváková

“Ave Maria, dôverujte tomu, ktorý vám ponúka budúcnosť a nádej,” tieto krásne slová píše na úvod svojho listu rehoľná sestra Emiliana Langošová, ktorá pôsobí v Kongregácii Milosrdných sestier sv. Kríža. Na náš list, ktorý sme jej adresovali s prosbou, aby nám prispela do tohto vydania Valaličana, ju veľmi potešil a píše: “Spomienky na Valalíky ma preniesli do mladších rokov, do málo takých dní, kedy sa osoba cíti, že je doma, že nie je ako bezdomovec. V rodnom dome je všetko naše, teda aj moje. Moje rehoľné povolanie je však ešte viac ako bohatstvo tejto zeme. Je to dobrovoľný súhlas a neochvejná vernosť Kristovi a Jeho Cirkvi.” O Kongregácii Milosrdných sestier sv. Kríža píše, že jej pô-

sobnosť sa rozšírila takmer do celého sveta. Na Slovensku vznikla rehoľa na základnej škole v Haniske, v Zlatých Moravciach v nemocnici a tiež v Košiciach, kde prevzali sirotiniec i starobinec, ktorý trvá do dnešných čias. V päťdesiatych rokoch rehoľné sestry boli nútené pracovať v továrňach a obrábať poľa. Využívali ich aj pri starostlivosti o debilné deti. Dnes, ako píše sestra Emiliana, je už väčšia možnosť pracovať za Božie záujmy, ako je napríklad vyučovanie náboženstva na školách. Záver listu patrí všetkým obyvateľom Valalík, kde nás sestrička milo pozdravuje, vyprosuje nám veľa milosti a ochrany od Panny Márie.

sestra Emiliana Langošová

Zápis detí do 1. ročníka

Zápis detí do 1. ročníka sa uskutočnil dňa 20. 21. 1. 2005 od 13.00 do 17.00 h v priestoroch Základnej školy Valaliky.

RNDr. Mária Takáčová
riaditeľka ZŠ Valaliky

3. európsky deň rodičov a škôl

Rada rodičovského združenia pri ZŠ Valaliky sa už po tretíkrát zapojila do projektu celej Európy a v spolupráci s učiteľmi a žiakmi zorganizovala 25. októbra Európsky deň rodičov a škôl. O 10.00 h vo vyzdobenom vestibule školy predsedníčka Rady rodičov predniesla príhovor a spolu s pani riaditeľkou srdečne privítali prítom-

Slovensko, Rakúsko ... Nechýbali vedomostné kvízy o Európe a Európskej únii, rôzne súťaže, diskotéka, príprava pizze, práca na počítačoch. Zástupkyňa 1. stupňa pripravila pútavú výstavku kníh spojenú s predajom. Veľmi krásne boli maľované obrázky. Zaujímavá bola výstavka ručných prác tvorivej dielne žiakov z Kokšov Bakše, ako aj literárne a výtvarné práce. Bolo krásne sledovať spoločný tvorivý zápal detí a rodičov, ktorí na chvíľu zabudli na starosti, či povinnosti a preniesli sa do sveta svojich ratoleť. Ceníme si kreativitu žiakov, pomoc a rady pani učiteľiek. Mnohí dospelí sa pýtajú, prečo organizujeme tento deň, keď niektoré školy o ňom nevedia?! Odpoveď je jednoduchá. Naša škola o ňom vie a myslíme si, že je to veľmi dobrá príležitosť na zlepšenie vzťahov a spolupráce medzi školou, žiakmi a ich rodičmi. Deťom i väčšine prítomných rodičov sa

vým trendom a chce, ako iste aj my všetci, urobiť našu školu atraktívnu a hlavne dobre prosperujúcou. Okolo seba má prevažne mladý kolektív učiteľov, ktorí by jej v tom mal pomáhať. A teraz sa pýtam vás, milí rodičia, má vedenie školy ako aj pedagogický zbor našu podporu? Informujete sa o prospechu a správaní našich detí? Asi ťažko, keď na rodičovskom združení v triede, kde je do 25 žiakov sedí 5 až 7 rodičov. Samozrejme, stále tí istí. Nebolo by na mieste vážne sa nad tým zamyslieť? Predsa deťom sa treba pravidelne venovať. Kde máme najväčšie nedostatky? Myslím si, že v správaní našich detí. Tento problém nie je len problémom našej školy. Čo sa týka vybavenia školy, nie sme na tom zle. Máme tu dve počítačové triedy, ktoré sú napojené na internet. K výučbe cudzích jazykov, začínajú už na prvom stupni. Na druhom stupni sa jazyková trieda delí na dve skupiny. Každá skupina má svojho učiteľa, ktorý má menej žiakov a môže sa im viac venovať. Sú tu aj rôzne krúžky, kde by vedenie školy určite privítalo každú pomocnú rodičovskú ruku. Jeden príklad: v obecných novinách sa pravidelne informuje ako si vedie náš stolnotenisový oddiel. Myslíte si, že len učiteľ a tréner sú strojcami týchto úspechov? Sú to všetci rodičia, ale aj iní nadšenci, ktorí znášajú tú najväčšiu záťaž a každý víkend vyrážajú do rôznych končín Slovenska, aby si tam mohli merať sily s tými najlepšimi, a tak robiť dobré meno našej škole a obci. Na telocvičňu sa zatiaľ čaká a je reálny predpoklad, že sa dokončí. Aby sme mohli zvýšiť aj športovú činnosť, hneď v jarných mesiacoch chceme položiť nový asfaltový koberec na školské ihrisko s novým oplotením. Tým bude viac športových aktivít nielen pre žiakov, ale aj pre našich občanov, ktorí ho budú môcť využívať v poobedňajších hodinách alebo cez vikendy. Ešte pár slov k rodičom budúcich prvákov. V januári prebehne zápis do prvého ročníka. Tu záleží len na Vás, milí rodičia, či zveríte výchovu svojich detí do rúk pedagógov našej školy. Ak tak urobíte, ušetríte vaše dieťa skorého vstávania, neskorého príchodu, stáleho cestovania, a to najdôležitejšie, straty kamarátov v mieste bydliska. A to nehovorím o finančnej stránke. Bol by som rád, keby spolupráca medzi vedením školy pedagógmi rodičmi bola na vyššej úrovni, a tým rástla aj vedomostná úroveň našich detí, na ktoré by sme boli právom hrdí. Keby predsa niekto z rodičov mal výhrady voči vzťahu učiteľ žiak, nech sa obráti buď na člena Rady školy alebo priamo na predsedu. Zoznam členov Rady školy je k nahliadnutiu v škole ako aj na obecnej úrade. Ja verím, že spoločným úsilím sa dopracujeme k vzájomnej spokojnosti.

Jozef Výrostko
predseda Rady školy

Rodičia pri návšteve ZŠ Valaliky

ných rodičov. Tohtoročný EDRAŠ sa niesol v uvoľnenej atmosfére, žiaci preukázali väčšiu aktivitu, samostatnosť. Žiaci a rodičia na 1. stupni absolvovali vedomostné kvízy, navzájom sa skúšali, hodnotili, čítali si slovenské rozprávky, pracovali na projekte "vítame jeseň", lepili obrázky z listia a plodov jesene, vyrezávali vtipné halloweenké tekvice, z ktorých bola krásna výstavka. Samozrejme, nechýbali sladké koláčiky, malinovka, dobrá hudba, či tanec. Každá trieda 2. stupňa si dopredu vybrala európsku krajinu. V tom štýle zhotovili výzdobu triedy, výstavku, zaujímavosti, pripravili zaujímavé projekty, občerstvenie, všetko doplnené hudbou. Predsedníčka rodičovskej rady, predsedu Rady školy, pani riaditeľka i pani zástupkyňa 2. stupňa, ako i návštevníci postupne "precestovali" mnohé štáty: Taliansko, Grécko, Veľkú Britániu, Ukrajinu (aj pani učiteľka prišla oblečená do ukrajinského odevu), Česká republika,

takýto deň otvorených dverí na ZŠ Valaliky páčil a my sa o rok tešíme na prípravu ďalšieho Európskeho dňa rodičov a škôl. Mária Ivanová

Naša škola očami predsedu Rady školy

Vážení rodičia školákov, dovoľte mi, aby som sa k Vám prihovril ako predsedu Rady školy. Do tejto funkcie som bol zvolený v apríli tohto roku. Chcel by som sa s Vami podeliť o svoje pocity a postrehy zo života našej školy. Myslím, že všetci dobre vieme, že v júni 2004 prebehol konkurz na riaditeľa ZŠ vo Valalikoch. Z troch uchádzačov, ktorí sa konkurzu zúčastnili bola do funkcie riaditeľa školy zvolená RNDr. Mária Takáčová. Je to mladá ambiciózná žena, ktorá sa nebráni no-

Čas Vianoc v našej materskej škole

Chvilke stretnutia človeka s blízkymi sú najzaujímavejšie. Bežne sa stretávame len letmo, krátko. Ženú nás povinnosti, úlohy, strháva nás uponáhľanosť dnešnej doby a ľudí v nej. Stres sa prenáša aj do našich rodín. Zastavme sa, hľadajme porozumenie. Vhodný je na to čas adventu, čas očakávania narodenia Pána, ktorého vyvrcholením je čas vianočný, prinášajúci pokoj do nášho života. Ako ho prežívame v našej materskej škole? U nás v Materskej škole v Buziciach sa pripravujeme na tieto krásne vianočné sviatky spolu s deťmi už od jesene. Nenásilne vedieme deti k tomu, aby nám pomáhali pri výzdobe tried, jedálne a mali radosť z toho, ak sa nám práca podarí. Prispievame tým k rozvíjaniu ich estetického cítenia. V jednotlivých výchovných zložkách postupne deti pripravujeme na tieto najočakávanejšie dni. Pesničky, básničky a vinšy koledníkov dopĺňame štedrovečernými zvykmi. Vysvetľujeme im, prečo musíme pred večerou najskôr nakŕmiť zvieratká, prečo nesmú chýbať na stole vianočné oblátky, čo symbolizuje na prekrojenom jablčku hviezdička a vzbudzujeme v nich úctu k narodenému jezuliatku. Pri

svetle sviečky si rozprávame vianočné príbehy o narodení Ježiška, vymýšľame želania pre najbližších. V každej triede potom vyzdobujeme vianočný stromček, pod ktorým ich bude čakať veľa príjemných prekvapení a darčiekov. Ako každý rok aj tento rok k nám zavíta Mikuláš. Je úžasné vidieť ich očká plné očakávania. Život po tieto dni ovplyvňuje aj náladu rodičov, ktorí spoločne s nami prežívajú prípravu škôlkárskych Vianoc. Mamičky aj deti nám prinášajú napečené vianočné pečivo, perničky, ktoré potom spolu vešiame na vianočné stromčeky, a zároveň ich aj ochutnávame. Na záver uskutočnime vianočnú besiedku, na ktorej vystúpia naše deti s básničkami, pesničkami, koledami. Mnohí z nás odchádzajú dojatí a obohatení o rôzne vinšy, scény, básničky o láske, zdraví a spokojnosti. Aj naše učiteľky majú z toho dobrý pocit, že zas robili kus dobrej práce. Na záver si všetci spolu zaspievame Tichú svätú noc. S príjemnými pocitmi a v slávnostnej nálade budeme aj tohto roku odchádzať domov a pokračovať v oslave týchto najkrajších sviatkov roka.

**Želáme všetkým obyvateľom našej obce krásne Vianoce.
kolektív MŠ Valaliky - Buzice**

Jubilejná Matičná hudobná jeseň v našej škole

Matičná hudobná jeseň je súťažná prehliadka základných umeleckých škôl, ktorej zakladateľom je Miestny odbor Matice slovenskej v Košiciach. Spoluorganizátorom je vždy jedna zo základných umeleckých škôl v regióne Košice mesto, Košice okolie, ktorá má výhradné právo určiť súťažný hudobný nástroj, vekové kategórie a ďalšie podmienky súťaže. Stálou súťažnou kategóriou pre každý ročník súťaže je sólový spev. Jubilejný 10. ročník Matičnej hudobnej jesene, súťažnej prehliadky základných umeleckých škôl v sólovom speve a v sólovej hre na gitare sa konal 30. novembra 2004 v našej ZUŠ vo Valalikoch.

Zúčastnilo sa 27 žiakov, 45 pedagógov a korepetítorov z 5-tich umeleckých škôl: ZUŠ Márie Hemerkovej Košice ul. Hlavná, ZUŠ Košice ul. Bernoláková, ZUŠ Košice ul. Jantárová, ZUŠ Medzev a ZUŠ Valaliky. Hosťami prehliadky bola vysokoodborná porota pre sólovú gitaru: učiteľ Konzervatória v Košiciach Mgr. Jozef Haluza, učiteľ ZUŠ v Levoči Mgr. Peter Dubivský, študent VŠMU v Banskej Bystrici Peter Tomko a pre sólový spev: učiteľka Konzervatória v Košiciach pani Gabriela Šaráková, sólista Štátneho divadla v Košiciach pán Michal Adamenko a študentka 6. ročníka Konzervató-

ria v Košiciach Lucia Harvanová. Okrem poroty to boli ďalší ctení hostia: starosta obce Valaliky Ing. Milan Tóth, predseda MOMS v Košiciach Dr. Jozef Mižák a zaslúžilý pracovník pán Ján Fečo. Slávnostnú atmosféru dňa navodil malý jubilejný koncert, ktorý sme pripravili pri príležitosti 10. výročia vzniku MHJ, na ktorom vystúpili pozvaní mladí interpreti a zazneli náročné gitarové skladby v podaní bývalých žiakov Petra a Pavla Jakabových, toho času študentov Košického konzervatória, Petra Tomka, študenta VŠMU v Banskej Bystrici, Anny Tomkovej učiteľky ZUŠ Valaliky a piesne M. Schn. Trnavského a G. Verdiho zazneli v podaní Lucie Harvanovej študentky spevu Konzervatória v Košiciach. Čas strávený na tomto podujatí plynul príjemne, o čo sa postarali súťažiaci žiaci vo veku od 10 do 20 rokov svojimi hodnotnými vystúpeniami. Celková úroveň prehliadky bola výborná. Takýmto podujatiami chceme

René Veréb, 2. miesto

Martin Výrostko, 3. miesto

Mária Jakabová pri preberaní ceny za 1.miesto

pokračovať v tradícii prehliadok ZUŠ, prispieť k vytváraniu hlbšieho vzťahu žiakov umeleckých škôl ku krásnym slovenským piesňam a cez interpretáciu slovenských skladieb šíriť tvorivý odkaz slovenských hudob-

ných skladateľov. Aj touto formou chceme talentovaným žiakom vytvoriť priestor na prezentáciu svojich výsledkov. Chvályhodný na priebehu celého podujatia bol srdečný hosťovský prístup všetkých mojich kolegov k našim hosťom a veľká ústretovosť Obecného úradu Valaliky nám maximálne uľahčilo náročné prípravy tejto okresnej súťaže, ktorá sa uskutočnila v priestoroch kultúrneho domu, za čo zo srdca ďakujem. Na záver to najdôležitejšie aké výsledky pripadli našej škole a ktorí žiaci získali popredné umiestnenia: v súťažnej kategórii sólový spev od 18 rokov získala prvé miesto žiačka Mária Jakabová z obce Valaliky a v kategórii do 11 rokov získal druhé miesto René Veréb z obce Ždaňa. Oba sú z triedy zástupkyne riaditeľky pani Márie Kissovej. V súťažnej kategórii sólová hra na gitare od 13 do 16 rokov získal tretie miesto Martin Výrostko opäť z obce Valaliky, ktorý je z triedy pána učiteľa Gabriela Gordana. Menovaným žiakom i pedagógom ku krásnym a hodnotným výsledkom gratulujem a ďakujem za vzornú reprezentáciu našej školy.

Darína Gaszlová
riaditeľka ZUŠ Valaliky

Vianočný koncert Základnej umeleckej školy

Základná umelecká škola vo Valalikoch dňa 19. decembra 2004 pripravila pre rodičov a pre vás vážení Valaliciania vianočný koncert, ktorý sa uskutočnil v kultúrnom dome vo Valalikoch. Radosť a očakávanie a príprav na najkrajšie sviatky v roku pedagógovia a žiaci obohatili o predvianočnú nádielku výtvarných prác, hraných a spievaných skladieb, kde nechýbal tanec a žiacky vianočný orchester s tradičnou "Tichou nocou" na záver. Tento hodnotný umelecký dar sme pre Vás pripravili s nadšením a láskou, ku ktorému kolektív Základnej umeleckej školy pridáva želanie šťastného prežitia Nového roku 2005.

kolektív ZUŠ

Kto nehrá nevyhrá alebo ako sa to všetko skončí - pokračovanie.

Na úvod vám všetkým, ktorí ste sa zapojili do tejto súťaže, sa chcem veľmi pekne poďakovať. Keď som dostala do rúk hrbu vašich listov, bola som veľmi zvedavá, ako ste si s príbehom poradili. Blahoželám vám, keby som bola učiteľkou slovenského jazyka všetkým by som vám dala aspoň päť jednotiek a k tomu pár hviezdíček. Príbeh nešťastného slepeho Murka a Cilky ste domysleli s kumštom hodným spisovateľa. Veľmi ľutujem, že oceniť môžeme iba troch z vás. Vy ostatní však neupadajte do depresie, pretože nabadúce oceníme možno vás. Teraz by mala zaznieť fanfára, pretože víťazmi tejto súťaže sa stávajú: na treťom mieste sa umiestnil Martin Vyrostko z 8. B, na druhom mieste

je Eva Onočková z 8. B a víťazom sa stáva Peter Rakoci z 8. A. Víťazom srdečne blahoželám. Pre Vás ostatných tu mám dobrú správu! Opäť máte možnosť zapojiť sa do tejto súťaže a samozrejme opäť vyhrať pekné ceny. Podmienky súťaže ostávajú nezmenené. Príbeh, ktorý si o chvíľu prečítate, je potrebné domyslieť dokonca. Vaše listy vhadzujte do zberných schránok, ktoré budú umiestnené v areáli základnej školy a na obecnom úrade. A tu je slúbený príbeh: "Atmosféra v dome u Murka a Cilky je vážna. Blíži sa čas štedrej večere a mačička Cilka ešte stále nemá uvarenú sviatočnú polievku. Chýba jej totiž hlavná ingrediencia - myš. A hoci pasce na myši sú rozmiestnené po celom dome aj

záhrade, žiadna myš sa do nej nie a nie chytiť. Aj v správach dokonca hlásili, že myši je tento rok akosi pomenej. Podľa overených zdrojov myši emigrovali. Ale čo teraz? Cilka je už skoro do plaču, keď dostane dobrý nápad. Mäsiarstvo u Mickeyho je ešte otvorené snáď ešte nie je neskoro! Proti tomu však rázne zasiahol kocúr Murko. Nebude on veru nakupovať predražené myši u Mickeyho, zaobstará si ich sám. Veď nie nadarmo ho v mladosti prezývali Tiger! A tak si teraz naostril pazúriky a vydal sa na lov."

Vaše verzie ako by sa mal podľa vás ukončiť tento príbeh, očakávame do konca januára. Prajem vám veľa dobrých nápadov.
Ing. Jana Labanská

Povedz mi čo čítaš a ja ti poviem kto si

Vedeli ste, že pýr plazivý, ktorý neustále zneprijemňuje život všetkým záhradkárom, môže mať aj liečivé účinky? Tak napríklad čaj z tejto bylinky sa môže používať pri liečbe dny a reumy, na zápal močového mechúra ... Pýr napomáha vylučovať z organizmu soľ, čím odstraňuje opuchy vyvolané jej zadržiavaním v tele. Pomáha aj pri chorobách pečene, žlčníka a sleziny, bolestiach kĺbov, zlepšuje metabolizmus, znižuje koncentráciu cholesterolu v krvi. Účinne čistí krv a preto dobre pôsobí pri kožných ochoreniach. Asi toľko o tejto rastlinke. Čaj alebo sirup z lupienkov ruže galskej pomáha pri chorobách pľúc a priedušiek, prospieva nervovej sústave, pečeni a celému tráviacemu traktu. Ružový olej sa používa pri popáleniach, úpale, pri drobných poraneniach pokožky, pri bolestiach kĺbov a svalov, pomliaždeninách a udreninách. Pripravuje sa z čerstvých ružových lupienkov, ktoré sa naložia do zaváracieho pohára. Zalievame ich olivovým alebo slnečnicovým olejom tak, aby boli lupienky ponorené. Necháme ich 2-3 týždne stáť na slnečnom mies-

te. Potom už stačí iba olej zliať a používať. Ruža sa spája aj s krásou ženy. Ružová voda výborne čistí a ošetruje pokožku, vyhladzuje vrásky a odstraňuje pleťové nečistoty. Takéto prírodné pestovanie tváre je vraj účinnejšie ako drahé reklamované výrobky.

Všetky tieto zaujímavosti som čerpala z knihy od Dionýza Dugasa Zdravý život s babkinými bylinami, ktorú som nedávno čítala. Co ste prečítali naposledy vy? Obecný úrad tak ako po minulé roky aj teraz zakúpil množstvo zaujímavých kníh, ktoré určite potešia čitateľov obecnej knižnice. Z nových titulov spomeniem napríklad Meno ruže, Zdravie a sila v pokrme, Žití naplno, Umenie komunikovať bez zábran, Umenie výchovy ... a mnoho ďalších. Dvere obecnej knižnice sú pre vás otvorené dvakrát do týždňa, a to v utorok a štvrtok od 14.00 - 19.00 h. S výberom kníh vám ochotne pomôže a veľmi rada poradí vedúca knižnice pani Marta Bakšiová. Všetkých vás srdečne pozývame, navštívte našu knižnicu a bez dobrej knihy domov určite neodídete.
Ing. Jana Labanská

Vážaná redakcia časopisu "VALALIČAN"

Na úvod sa musím priznať, že ste ma svojím oslovením o príspevok do časopisu Valaličan riadne zaskočili, no zároveň príjemne potešili skutočnosťou, že obec Valaliky ma svoj vlastný časopis.

Pokiaľ mám zhodnotiť môj vzťah k Valalikom, musím povedať, že aj keď som sa v roku 1977 založením rodiny po 27 rokoch prežitých v rodných Valalikoch odsťahoval do Košíc, vo svojom vnútri a môžem povedať, že aj fyzicky som ostal Valaličanom. Totiž už v roku 1982 mi obecný úrad prideliť záhradku v časti Buzice, a to v lokalite kde som celé detstvo bojoval so svojimi rovesníkmi, spolužiakmi a priateľmi, s drevenými a gumenými puškami, hrával futbal a v zime sme sa sánkovali a lyžovali. Tak vlastne od jari do zimy trávim s rodinou víkendy v záhradke a vychutnávam valalickú atmosféru. Som rád, že aj moji štyria synovia prežili značnú časť svojho detstva vo Valalikoch a vybudovali si špecifický vzťah k obci, kde pramenia korene ich predkov. Pri každom stretnutí s Valaličanmi sa zaujímam čo je v obci nové a tiež v médiách z času na čas registrujem pozitívne ohlasy na dianie vo Valalikoch. Som trochu

smutný z futbalového diania, keďže som od detstva veľkým fanúšikom valalického futbalu, kde v minulosti hrávalo viacero mojich bratov a ja ako divák som nevynechal žiaden domáci zápas. Čo sa týka mojej rodiny s manželkou Martou (rodáčkou z maľebnej obce Tichý Potok) sme vychovali štyroch synov: Romana, Igora, Ivana a Dušana. Roman študuje právo, Igor vyštudoval herectvo, Ivan a Dušan sú študentmi košického konzervatória. Máme z nich radosť, keďže všetci štyria sú členmi hudobnej skupiny No name, ktorej piesne sa úspešne hrávajú v slovenských a českých rádiách. Ich časté koncertné vystúpenia (150-200 koncertov ročne) mne a manželke podstatne zmenili život. Na mnohých koncertoch sa zúčastňujeme aj my, za účelom nafilmovania záznamu atmosféry a reakcie publika, ktoré po príchode domov spolu vyhodnocujeme. Keďže som 15 rokov hrával vo valalickej kapele spolu s priateľmi

Rodina Dušana Timka

Tomášom Mitrom, Milanom Tóthom, Gustom Horváthom a bratom Ľubom na zábavách a svadbách vo Valalikoch a okolitých obciach, mnoho skúseností z tejto činnosti som odovzdal aj mojim synom, čo do značnej miery ovplyvnilo úspešný štart ich hudobnej kariéry.

Na záver by som chcel pozdraviť všetkých mojich bývalých spolužiakov, priateľov a keďže sa blížia vianočné sviatky, chcem popriať všetkým Valaličanom príjemné prežitie Vianoc a všetko najlepšie do roku 2005. Zároveň chcem poďakovať redakcii časopisu Valaličan za to, že si na mňa spomenula a zaželať im veľa čitateľov.....

.....s pozdravom
Váš Dušan Timko

Vianočné zvyky starých rodičov

V čajníku na peci začala vriieť voda. Zaliala som kávu sebe aj babke a potom si babka zaspomínala ako prežívala Vianoce ona, keď ešte bola mladá. Začala takto: V tom čase nikto nemal peňazí navyše. Žilo sa ťažko. Do stredných škôl sa nechodilo, pretože deti museli pracovať na poliach. Keď sme pozbierali úrodu z polí, práce už bolo menej. V advente sme my dievčatá chodili na priadky. Na kolovrátkoch a kúdeľoch sa spriadalo konope z ktorého sa potom tkalo plátno. Boli to pekné časy. Vždy sme si spoločne zaspievali rôzne ľudové piesne. Na Luciu sme varievali pirohy. Do cesta sme zabalili papieriky s menami chlapcov, ktorí sa nám páčili. Meno nášho vyvoleného sme sa dozvedeli z piroha, ktorý vyplával z vody ako prvý. Bobalky sú tradičné jedlo, ktoré na vianočnom stole nikdy nesmú chýbať. Tak tomu bolo aj predtým. Aj tu bol jeden pekný zvyk. Slobodné dievča malo uchytiť prvú upečenú bobalku a utekať s ňou von. Podľa toho z ktorej strany zakikírikal kohút, tak odtiaľ mal pochádzať aj nastávajúci dievčať. Na Štedrý deň vládol už od skorého rána čulý ruch. Úlohou mužov bolo nakŕmiť statok a pripraviť kŕmenie preň na tri dni dopredu, teda na obdobie sviatkov. Vždy sa dobytku pridalo aj z bobaliek, aby aj oni vedeli, že sú Vianoce. Ďalej museli na-

chystať drevo na oheň, aby dievčatá mali s čím kúriť do pece pri varení. Dievčatá od skorého rána upratovali a neskôr pripravovali štedrú večeru. Všetci spoločne potom zdobili vianočný stromček, ktorý nestál v stojane na zemi, ale visel zo stropu. Ozdobili ho jabĺčkami, sviečkami a doma varenou čokoládou zabalenou v pestrofarebných pozlátkach. Pred štedrou večerou sa všetci pomodlili, zaspievali vianočné koledy a pristúpili ku stolu. Vtedy domáca gazdina vzala do rúk misu s bobačkami a takto zavinošovala: "Ta ja vám vinošujem na totu svatu viliju, žeby sce ju mohli prežiť, druhú dožič, hornejši, pokornejši s menšima hrehami a s väčšu radoscu, to ja vám vinošujem calému domu." Ešte pred večeranim nasledovalo pomazanie čiel dievčat medom, čo im malo zabezpečiť veľa pytačov. Na štedrovečernom stole bol svietnik s horiacou sviecou, chlieb pod ktorým bolo položené zrno, kukurica a orechy, aby bolo všetkého dostatok a oblátky s medom. Po bobačkách sa podávala kapustnica a koláče. Pochutnávali si na orechovníkoch, makovníkoch a lekvárovnikoch. Po večeri nasledovalo sfukovanie sviece. Ak dym zo sviečky prúdil smerom nahor, znamenalo to dlhý život. Peknou tradíciou bolo tiež roztlákanie orechov. Podľa jadra orecha sa určovalo zdravie v budúcich ro-

koch života. Jasličkári s betlehemom chodievali po večerach vinošovať celému domu. Odmenu im boli koláče. Na polnočnú svätú omšu si dievčatá obliekali biele štikeraje s vyšívaním (kabát), sukňu, čipkovaný fartuh (zástera), blúzu s pufami a na hlavách mali hustky. V zapletených vrkočoch nechýbali farebné mašle. Takto vypyaradené sa stretávali na uliciach a spoločne kráčali do kostola pokloniť sa narodenému Ježiškovi. Štefánskej a silvestrovskej zábavy sa zúčastňovala mládež nielen z Valalík, ale aj blízkeho okolia. Okrem živej cigánskej hudby zvykli dievčatá v kruhu karičky spievať aj takéto piesne: "Čudovala som še, kto me poohváral, starodávny frajer, bodaj ho žal' skáral. Bodaj ho žal' skáral aj ho poráželo, že še mi calú noc len s ním matoželo." A tak ako aj dnes, zábava trvala do skorých ranných hodín.

Kým babka spomínala na časy svojej mladosti, v očiach jej hrali šibalské ohníčky a dokonca mi zaspievala aj jednu z jej obľúbených ľudových piesní. V malej kuchynke, v ktorej kedysi varievala moja prababka, teraz na peci poskakoval čajník s horúcou vodou. Kým sme dopili kávu dospela som k záveru, že aj keď v čase babičkinej mladosti sa žilo ťažko, určite však bolo aj veselo.

Ing. Jana Labanská

Po Valalikoch chodil Mikuláš

Aj vo Valalikoch v pondelok 6. decembra chodil Mikuláš. Stalo sa už peknou tradíciou, že Mikuláš chodí po našej dedine. Navštívil prváčikov na základnej škole, deti v materskej škole v Buziciach a vo Všešsvätých, nevynechal návštevu základnej umeleckej školy, ako aj obecný úrad, farský úrad, zdravotné stredisko a lekáreň. Deťom v školách a škôlkach vyčaril úsmev na tváričkách a niektorým vypadla aj slzička, nebolo to inak ani s dospelými. Určite urobil radosť každému s kým sa stretol. Nikto neobišiel naprázdno, všetci niečo dostali darček, cukrík, pohladenie alebo milé slovo. V piatok prišiel Mikuláš aj do nášho kostola pozrieť sa na deti ako chodia na detské sv. omše. Pravdaže Mikuláš nechodil sám, sprevádzali ho anjelíci, ktorí nám znázorňujú dobro, ale tiež s čertom, ktorý zobrazuje zlo. My všetci sa pripravujeme na príchod Ježiška lásky na tento svet. Preto my všetci sa máme učiť od sv. Mikuláša, ktorý evanélium nielen študoval, ale ho v živote i praktizoval ... Chceme sa poďakovať všetkým, ktorí nám

každý rok pripomínajú tohto svätca, ktorý sa zapísal do ľudských srdiec svojou dobročinnosťou a milosrdenstvom. Naše poďakovanie teda patrí hlavne kultúrnej

komisii a pánovi Františkovi Hudákovi z Buzíc. Veríme, že Mikuláš navštívi Valaliky aj na budúci rok.

Paulína Kacvinská

História Vianoc

V kresťanstve sa celý rok slávi tajomstvo kresťanského života. Kristovo zmŕtvychvstanie. Sprítomnenie tohto tajomstva slávilí a slávia kresťania každú nedeľu.

So začiatkom 4. storočia sa pozmeňujú praktická liturgická prax slávenia sviatkov. Začína sa s prehĺbením teologických aspektov Kristovho života a tieto sa začlenili do liturgického Cirkevného roka. Začal sa sláviť Veľký piatok Kvetná nedeľa, Nanebovstúpenie Pána, Zvestovanie Pána a iné. Prvou istou zmienkou o slávení sviatku Narodenia Pána práve 25. decembra je správa z rímskeho prostredia z roku 354. Kresťania použili pohanský sviatok Natalis Solis invicti a nanovo ho interpretovali v kresťanskom duchu. Slnko predstavovalo Krista, čo je znázornené aj na starokresťanských náhrobkoch. Rímski kresťania tento štátny sviatok Slnka začali sláviť ako vlastný sviatok narodenia Krista ako Slnka na základe biblických citátov. Napr. Kristus ako Slnko spravodlivosti Sol iustitiae (Mal 3,20), Kristus Svetlo sveta Lux mundi (Jn 8,12) a i. Z Ríma sa slávenie narodenia Ježiša Krista rozšírilo najprv do Afriky a južného Talianska a odtiaľ do celého známeho sveta.

Vianoce u Slovanov

Slovo Vianoce pochádza z nemeckého slova Weinacht čiže Svätá noc v ktorej sa nám zjavil Mesiáš. Na začiatku sa tento sviatok narodenia Spasiteľa nazýval tiež sviatkom Zjavenia Pána, na Východe ho oslavovali 6. januára, na Západe sa tento sviatok slávi 25. decembra. Slovensko má výstokné postavenie v tom, že na našom území sa prelína tradícia slávenia sviatkov východných a západných kresťanov.

Štedrý večer

Štedrý večer (24. december) na východnom a čiastočne aj na strednom Slovensku sa nazýva "vilija" alebo "vigilija", odvodený od latinského "vigília", čo termínom prebrala cirkev zo židovskej tradície. Pre židov sa totiž deň začína predchádzajúcim večerom. Preto sa slávnostné vianočné omše slúžia o polnoci z 24. na 25. decembra. Tento večer nám hovorí o štedrosti Boha Otca, ktorý daroval svetu svojho Syna Ježiša Krista. Radosť nad touto štedrosťou vyjadrovali naši predkovia v ten večer tým, že po západe Slnka slávnostne večerali a svojim deťom dávali dary. Večera tohto dňa sa dodnes volá Štedrou večerou.

Vianočný stromček

S Vianocami súvisí aj tradícia vianočného stromčeka. Ovocím a sladkosťami ovešaný stromček mal dve fun-

kcie. Pripomínal bohatosť budúcej úrody a živej prírody. Druhý, oveľa starší symbol znázorňoval strom z raja. Na Štedrý deň slávia meniny Adam a Eva. Pamiatka prarodičov pripomína prvý hriech a jeho následky, ale aj nádej na spásu. Boh zakázal Adamovi a Eve jesť zo stromu "poznania dobra a zla" a človek sa slobodným rozhodnutím porušením tohto zákazu pripravil o večný život. Ale spravodlivý Stvoriteľ prejavil svoje milosrdenstvo a prisľúbil ľudstvu Vykupiteľa. Preto Boh poslal na svet svojho Syna, aby priniesol ľudstvu vykúpenie a spásu.

Betlehem a jasičky

"Vynálezcom" betlehemov alebo jasičiek je svätý František z Assisi. Na Vianoce v roku 1223 pripravil v jaskyni v talianskom Grecciu jasle, do ktorých uložil živé dieťa. Vedľa stála Mária a Jozef, priviedli aj osla a vola. Napodobnením situácie opísanej v Biblii chcel František upozorniť spolubratov aj miestnych ľudí na maximálnu chudobu v ktorej sa Boh rozhodol prísť na svet. V nasledujúcich rokoch si obyvatelia Greccia sami pripravovali živé aj umelé betlehemy a podľa Františkova príkladu si rozdávali darčeky, aby napodobnili lásku Boha, ktorý sa nám sám dal ako dar. Tento zvyk sa neskôr rozšíril do všetkých krajín. Najhonosnejšie betlehemy sa stavali vo františkánskych a kapucínskych kostoloch a na ich výzdobe sa podieľali poprední umelci a vladári. Na území dnešného Slovenska sa jasičky začali stavať od 13. storočia. Neskôr ich vystriedali gotické krídlové oltáre. Známe sú drevené reliéfy narodenia Krista z okruhu Majstra Pavla v Kostole svätého Jakuba v Levoči, z Hlohovca alebo z Kostola svätého Egidia v Bardejove, ktoré pochádzajú z prelomu 15. a 16. storočia.

V období baroka sa v kostoloch stavali honosné betlehemy v životnej veľkosti. S postupným rastom počtu figuriek sa však ich rozmery zmenšovali. Ku svätej rodine pribúdali anjeli, traja kráľi, pastieri a ďalšie postavy aj zvieratá. Koncom 18. storočia vydal Jozef II. Nariadenie, ktorým zakázal stavať v kostoloch betlehemy. Tento úradný zásah znamenal paradoxne masový rozkvet betlehemov, pretože ľudia ich v zjednodušenej podobe začali stavať doma. Keďže autormi domácich betlehemov boli ľudoví rezbári, hovoríme o ľudových betlehemoch. Na Slovensku prevládali drevené vyrezávané betlehemy. Vyznačovali sa veľkým množstvom vyrezávaných maľovaných postáv a bohatými dekoráciami. Súčasnú líniu reprezentuje najmä monumentálne dielo Jozefa Pekaru. Jeho pohyblivý Slovenský betlehem je trvalo vystavený v Rajeckej Lesnej pri Žiline.

Pieseň nemeckého kňaza má viac ako 180 rokov

Prvenstvo medzi vianočnými piesňami patrí nielen u nás Tichej noci. Jej text pochádza z rakúskeho Lungau, kde ho v roku 1816 zložil duchovný Mariánskej fary Joseph Mohr. O dva roky neskôr pôsobil Mohr v novozaloženej fare svätého Mikuláša v Oberndorfe pri Salzburgu. Na Vianoce 24. decembra 1818 požiadal miestneho organistu Franza Xavera Grubera, aby k jeho básni skomponoval priliehavú melódiu. Skladba pre dve spevácke sóla, chór a gitarový sprievod sa Mohrovci tak zapáčila, že ju narychlo zaradil do polnočnej omše. Premiéra piesne Stille Nacht Tichá noc v malej kaplnke oberndorfského kostola mala podľa dobových prameňov obrovský úspech. Kaplnka dodnes nesie jej meno a text tejto vari najznámejšej vianočnej piesne postupne preložili do mnohých jazykov sveta.

Milan Hovanec

Zima je cesta k sebe

Zatiaľ čo nedávno iba klopať na dvere, teraz vošla dnu bez zábran. Sprevádzať ju prvé ranné mrazy, prvé vločky snehu, zamrznuté mláky na cestách. Zrazu otázka, aké je vonku počasie, je zbytočná. Je zima. "Sniežik sa nám chumelí zimička už prišla, polia lúky zasneží sanicu nám chystá." Spomienky na sánkovačku deťom najlepšie pripomína práve táto pesnička. A keďže žiadne dieťa sa nechodí sánkovať, korčuľovať, či stavať snehuliaka samo, zima je cesta k sebe. V zime sa zvykne pestovať aj netradičná športová aktivita, a to odpratávanie snehu z chodníkov. Trénuje sa podľa potreby, najčastejšie podľa množstva padnutých zrážok. Pre väčšinu z nás je to zlý sen, ktorý nám môže spríjemniť rozhovorom iba podobne "športujúci" sused. Zima je cesta k sebe. Zima je nevyspytateľná. Pre pesimistu predstavuje chrípku a dlhé rady v čakárni, meškajúce autobusové spoje a hŕbu ľudí na zastávkach, ale aj tak nás všetkých zima spája dohromady. My optimisti sa tešíme na Mikuláša, na prípravu adventného venčeka, na dovolenky, na vianočné sviatky, na darčeky, na Silvestra. Zima je aj časom nostalgických spomienok a koncoročných bilancií. Je to obdobie spoločenských podujatí, punčú a vareného vína. Je to čas, kedy si uvedomujeme, čo pre nás znamenajú priatelia a rodina. Blikotavé svetlo sviečok v nás vyvoláva pocit dôvery. Vyznanie lásky, priznanie, pohľad na dno duše je pri svetle sviečok oveľa ľahšie. Zima je cesta k sebe.

Štefánia Diabolková

Aktivačné práce v obci sa blížia k cieľu

Naša obec od apríla tohto roku poskytila možnosť tým nezamestnaným, ktorí sú v hmotnej núdzi, aby si finančne zlepšili prostredníctvom aktivačných prác. Do prác boli zaradení tí uchádzači, ktorí o to písomne požiadali a spĺňali všetky zákonom stanovené požiadavky. Pracovalo sa 16 hodín týždenne s finančným ohodnotením 1.500,- Sk/mesiac, ktoré boli vyplácané spolu s dávkou v hmotnej núdzi. Z celkového počtu 380 nezamestnaných za mesiac november je 192 osôb v hmotnej núdzi.

Aktivačné práce sa pomaly končia, a tak je tu čas na malú bilanciu dosiahnutých výsledkov a na niekoľko faktov.

Z faktov:

- vystriedali sa štyri skupiny
- spolu bolo zaradených do aktivácie 76 nezamestnaných
- motivácia na prácu u 80% z nich je takmer nulová
- po ukončení aktivácie si dvaja našli zamestnanie
- slabá je aj motivácia hľadať si prácu

Dosiahnuté výsledky?

Z úloh, ktoré boli naplánované pred začiatkom prác, boli splnené všetky. Spomeniem len tie naj:

- **výstavba chodníka zo zámkovej dlažby v časti Košťany v celkovej dĺžke 420 m**

- výstavba oplotenia na cintoríne Všechnsvätých

- **stavebné rekonštrukčné úpravy v priestoroch Oclí**

- boli vykopané priekopy na zachytávanie dažďovej vody pri miestnych komunikáciách

- **výstavba chodníka a vodovodu na cintoríne v Bernátovciach**

- dostavba chodníka zo zámkovej dlažky na Kokšovskej ulici

- **príprava priestranstva na Kokšovskej ulici na budúci park**

- nový náter oplotenia parku prof. Hlaváča, cintorínov Bernátovce a Buzice

Myslím si, že o týchto prácach sa netreba rozpisovať, pretože sú viditeľným dôkazom našej práce. Okrem tohto nemôžem nespomenúť každodenné upratovanie

verejných priestranstiev. Od jari až doposiaľ sa veľká pozornosť a mnoho energie venovalo koseniu, hrabaniu a údržbe čistoty verejných priestranstiev a to hlavne autobusových zastávok, cintorínov, priekop, priestoru pred obcou. V jarných mesiacoch sa vykonali "upratovačské" práce po zime, výsadba okrasných rastlín v parku prof. Hlaváča, úprava cintorínov a všetkých verejných priestranstiev, zlikvidovali sa začínajúce čierne skládky odpadu. Potom nasledoval neustály boj s rastúcou trávou a pohodenými odpadkami, ktorý pokračuje doposiaľ. Na tomto mieste by som chcela poprosiť všetkých dospelých a najmä deti, ktorí ešte stále odolávajú používaniu smetných košov rozmiestnených po obci, aby ich začali používať. O koľko viac inej práce sa môže urobiť za čas, ktorý strávi šesť až osem ľudí dvakrát týždenne zbieraním odpadkov. Možno si teraz mnohí poviete, že čo by robili nezamestnaní, keby sa neporiadok nerobil? Práce je stále dosť, nielen na Hlavnej ulici, ale aj na vedľajších chceme mať pokosené priekopy, upravené priestranstvo pri ceste či novú priekopu, aby nám v čase dažďa netiekla voda do dvora a iné. Pri kontajneroch na cintorínoch "pomaly narastajú" kompostoviská. Možno bolo našou chybou, že sme ich umiestnili pri kontajneroch, pretože aj z nich sa stávajú kontajnery, vhadzujú sa do nich umelé vence, svietniky, fľaše a iné neekologický odpad, ktorý nemá možnosť rozložiť sa. Preto ste mnohokrát mohli vidieť nezamestnaných, ktorí tieto kompostoviská upratujú a upravujú. Kompostoviská šetrí peniaze, ktoré by bolo potrebné vyplatiť za odvoz kontajnera, ktorý by bol plný trávy. Na záver by som chcela poďakovať všetkým nezamestnaným, ktorí sa

zúčastňovali aktivačných prác a svoju energiu vynaložili na zvelaďovanie a rozvoj našej obce. Chcem im touto cestou popriať najmä veľa šťastia pri hľadaní zamestnania, aby už nemuseli byť odkázaní na žiadnu dávku v hmotnej núdzi ani aktivačný príspevok.

Štefánia Diabolková

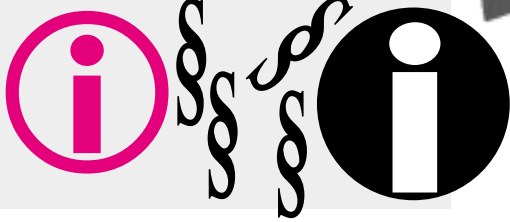
Obecný úrad v roku 2004 nezačul ani na občanov časti Košťany, ktorým takmer pod stromček daroval nový chodník zo zámkovej dlažby na Hlavnej ulici a obyvateľom Lúčnej ulice asfaltový koberec na prístupovú komunikáciu, ktorej dezolátny stav si to už neodkladne vyžadoval. Občania si vysoko cenia výstavbu chodníka, ktorý využívajú nielen deti pri ceste do školy, ale aj občania bývajúci na tejto ulici. Doposiaľ existujúci chodník svojou kapacitou nestačil. Občania teraz nemusia prechádzať cez cestu, čo je z hľadiska bezpečnosti veľmi dobré, nakoľko Hlavná ulica je veľmi vyťažená motorovými vozidlami a často dochádza ku kritickým situáciám ohrozujúcim životy. Vážime si prístup obecného zastupiteľstva a starostu obce, že nelutovali finančné prostriedky, ktoré vynaložili na tieto práce a tým spríjemnili život všetkým nám. Touto cestou sa chceme veľmi pekne poďakovať všetkým, ktorí sa svojou organizačnou a manuálnou prácou pricinili o výstavbu tohto diela, ktoré bolo vybudované vo veľmi krátkom čase. **Ďakujeme.vďační občania**

Práce pri pokládke nového asfaltového koberca na Lúčnej ulici

PRÁVNE RADY A INFORMÁCIE

ROEP

V mesiacoch október a november boli prostredníctvom obecného úradu viac ako päťsto účastníkom rozposlané výpisy z registra obnovenej evidencie pozemkov. Hoci sa tzv. ROEP (register obnovenej evidencie pozemkov) postupne vykonáva vo všetkých obciach Slovenska od roku 1995, občania nie sú dostatočne informovaní.

Obnova evidencie sa vykonáva na základe zákona 180/95 Z. z. a znamená zapracovanie údajov z niekdajších pozemkových kníh do súčasnej evidencie nehnuteľností katastra. Správa katastra Košice okolie vyhral na základe verejnej súťaže spracovateľa. Pre Valaliky je to spoločnosť Geoplan Rožňava. Táto spoločnosť zapracovala odbornými postupmi staré katastrálne mapy do súčasných a zároveň preskúmala všetky zápisy právnych úkonov vo vzťahu k nehnuteľnostiam kúpne zmluvy, darovacie zmluvy, osvedčenia o dedičstve a podobne. Ak došlo k zmene oproti údajom, ktoré boli uvedené v dedičskom rozhodnutí napr. vo výmere, na ktorej parcele alebo parcela je rozdelená na dve, toto sa objaví vo vašom výpise z ROEP-u, ktorý ste dostali. Chcem zdôrazniť, že výmery podľa pozemkníkných vložiek nie sú záväzné, a preto nemá zmysel tvrdenie, že ak na výpise je pri konkrétnej parcele uvedené o pár m² menej, tak to niekto ukradol. Pozemok ostáva pozemkom iba jeho výmera sa spresnila modernejšími metódami. Ešte raz zdôrazním, že nie všetci vlastníci nehnuteľností v obci dostali výpis. Vlastníci pozemkov na ktorých nenastali žiadne zmeny, nie sú účastníkmi konania. Na obecnom úrade je sumár parciel a vlastníkov, do ktorého je možné kedykoľvek nahliadnuť. Doporučujeme využiť túto možnosť, pretože rok po ukončení ROEP-u v obci prejdú pozemky tzv. neznámych vlastníkov do vlastníctva štátu. Pritom neznámi vlastníci sú takí, po ktorých neprebehlo dedičské konanie a teda o pôdu akoby nikto neprejavil záujem. Ak s údajmi na výpise z akýchkoľvek dôvodov nesúhlasíte, je potrebné námietky podať písomne na obecný úrad. Na záver ešte poznámka k poplatku, ktorý musí zaplatiť každý účastník. Je to správny poplatok a platí sa na účet štátu, nie obce. Od tých, ktorí poplatok nezaplatia, bude si ho štát vymáhať.

Ing. Štefan Petrik
zástupca starostu obce

PO STOPÁCH SPIACICH OBROV

Naša obec leží v tesnej blízkosti jedného z troch základných skupín sopečných pohorí na území Slovenska. Viete, ktoré je to pohorie? Sú to Slanské vrchy, ktoré spolu s neovulkanitmi stredného Slovenska a neovulkanitmi Vihorlatu tvoria niekoľko desiatok dnes už vyhasnutých sopečných aparátov. Možno, že si niektorí z Vás položia otázku: "Ako je to možné, že sa tu nachádzajú sopky? Kedy vôbec vznikli a z akej príčiny? Existuje nejaká možnosť, že sa teraz spieace sopky raz prebudia?" Aby sme sa dozvedeli odpovede na tieto otázky, musíme sa spoločne vybrať na zaujímavú cestu do minulosti našej planéty.

V mladších trefohorách miocéne, t. j. pred 23 miliónmi rokov, bola situácia na území dnešných Slanských vrchov a ich okolia podstatne odlišná. Okrem toho, že podnebie bolo o čosi chladnejšie aj reliéf niesol úplne iné črty. Na tomto území sa rozprestieralo more, ktoré k nám zasahovalo z juhu, z oblasti vtedy ešte neexistujúceho územia Maďarska. Počas miocénu trvajúceho 18 miliónov rokov, more niekoľkokrát ustúpilo a opäť transgredovalo, t. j. zaplavilo územia, ktoré boli predtým súšou. Hĺbka mora dosahovala cca 200 m, maximálne 2000 m. Tento sedimentačný priestor obsahoval plytkomorské aj hlbokomorské úseky, ktoré poklesávali pozdĺž tzv. zlomov (zvislých

poruchových zón v zemskej kôre), čím dochádzalo k stenčovaniu extenzii zemskej kôry. Všetky tieto procesy však mali jedinou spoločnú príčinu. Súviseli s platňovou tektonikou, t. j. s pohybmi jednotlivých častí zemskej kôry (obr. 1), ktoré ako loďky plávajú na

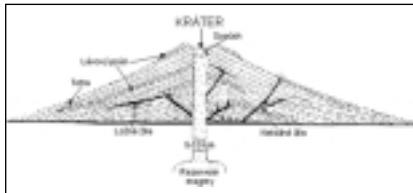

Obr. 1: Tektonické dosky Zeme

roztavených horninách vrchnej časti zemského plášťa. Tieto väčšie, alebo menšie kôrové časti sa pohybujú buď smerom od seba, k sebe, alebo sa kľúzu jedna popri druhej. V našom prípade sa pohybovali proti sebe, pričom jedna doska sa podsúvala pod tú druhú. Tento pohyb spôsobil v dôsledku obrovského trenia tavenie podsúvajúcej sa dosky v hĺbke približne

150 km a výstup roztavenej hmoty do vyšších častí, kde sa vytvoril akýsi zásobník tejto hmoty. Poznáme ju pod označením magma. Zo zásobníka magmatického krbu, si magma razila pomerne dlhú cestu na zemský povrch, kde sa potom vyliala vo forme lávy. Vzhľadom na to, že sa na našom území v čase aktivovania tejto rozsiahlej sopečnej činnosti ešte stále nachádzalo more, prvotné sopečné kužele vznikali pod morom. Hladinu mora im dopomohol prekonať celkový výzdvih územia, ktorý mal za následok okrem iného aj ústup mora, a samozrejme stále rastúce a zväčšujúce sa telesá sopiek. Počas trvajúcich trefohôr sa striedali obdobia keď sa zo sopiek valila v mohutných prúdoch žeravá láva, s obdobiami, keď sopky burácali, chrllili mračná sopečného prachu a popola a vyvrhovali materiály z útrobov Zeme na jeho povrch. Tak sa sformovala základná stav-

ba slanských sopiek, ktoré preto označujeme aj ako stratovulkány (obr. 2). Erupcie sopiek (obr. 3) ustali pred približne 10 miliónmi rokov a odvtedy sopky nadobúdajú svoj dnešný tvar. Dnes predstavujú

Obr. 2: Stratovulkánická stavba sopečných aparátov Slanských vrchov.

Slanské vrchy reťazovitú skupinu vrchov dlhú cca 65 km, ktorá sa ťahne od Kapušian až na slovensko-maďarské pohraničie. Na severe sa reťaz začína stratovulkánom Zlatá baňa, nasleduje Makovica, Strechový vrch, Bogota, Hradisko a končí sa Veľkým Miličom, ktorý pokračuje na území Maďarska. Naši občania majú výhľad na tri stratovulkány (Sj): Bogotu (855 m), Hradisko (708 m) a Veľký Milič (895 m). Slanské vrchy okrem zaujímavej geologickej histórie pútajú návštevníkov aj bohatou živou prírodou predovšetkým flórou. Nachádzajú sa tu pralesovité bučiny s prímiesou dubov, javorov a iných listnatých drevín, ktoré sú

rajom nielen pre hubárov, ale aj pre ostatných milovníkov prírody, ktorí majú radi potulky lesom a krásnymi zakvitnutými lúkami.

Tí, ktorí spájajú oddych s aktívnym športom môžu absolvovať výlet do Slanských vrchov na bicykli. K dispozícii je cyklotrasa Skároš Červený vrch Vyšná Myšľa Koscelek Nižná Myšľa. Na tejto ceste sa môžete osviežiť pri Darvaovej studni, zhladiť termálny prameň Močidlo a zreštaurované základy románskeho kostolíka. Cyklotúru môžete zavŕšiť prehliadkou artefaktov v Cirkevno-archeologickom múzeu v Nižnej Myšli. Odpoveď na otázku či sa niekedy v budúcnosti naše spieace sopky prebudia nie je úplne jednoznačná. Slabé otrasy zemskej kôry, ktoré z času na čas registrujeme na niektorých územiach Slovenska dávajú tušiť, že pod nami sa stále niečo deje. Ale či uvidíme my na vlastné oči erupciu niektorej zo slanských sopiek, zostáva zatiaľ vo hviezdach. Podstatná je však jediná vec, aby sme si naplno uvedomili rozmanitosť a krásy našej živej aj neživej prírody a dokázali ich ochrániť pred nami samými. Príroda je tu pre nás, tak sa pokúsme zachovať si ju čistou, aby sme sa mali vždy kde s chuťou vracať.

Ing. Monika Čuláková

Obr. 3: Výbuch stratovulkánu. Takto podobne eruptovali sopky Slanských vrchov.

Manželstvo uzavreli:

Mikuláš Zubko, Hlavná 80/217, Košťany
Erika Vajdová, Nováčany 76

Navždy nás opustili

Mária Palenčárová, 78 ročná, Hlavná 12/136, Všechnsvätých †
Štefan Kravjanský, 52 ročný, Okružná 95/90, Bernátovce †
Július Meco, 63 ročný, Hlavná 21/34, Buzice †
Andrej Onofer, 73 ročný, Okružná 91/69, Bernátovce †
Margita Kertéssová, 75 ročná, Hlavná 2/14, Buzice †
Jolana Peterčáková, 72 ročná, Hlavná 16/144, Všechnsvätých †

Noví občania

Ronald Gazdag, Zvoničná 204/15, Buzice
Mária Horváthová, Čorgovská 103/16, Buzice
Vanesa Horváthová, Kokšovská 139/72, Bernátovce
Andrea Drotárová, Abovská 107/37, Košťany
Kristián Ščuka, Podlesná 129/56, Buzice
Andrea Horváthová, Podlesná 130/60, Buzice
Gabriel Lacko, Hlavná 297/8, Buzice
Darina Jašková, Kokšovská 41/16, Bernátovce

Oblasťná výstava zvierat v Geči

V dňoch 23. a 24. októbra 2004 usporiadala ZO SZCH Geča Oblasťnú výstavu zvierat a Klubovú výstavu Košických kotrmeliakov. Na tejto výstave sa zúčastnilo spolu 90 vystavovateľov, ktorí vystavovali 200 kusov hrabavej a vodnej hydiny (26 plemien), 175 králikov (20 plemien), 287 kusov holubov (28 plemien) a z toho bolo 125 kusov košických kotrmeliakov vo 22-och farebných rázoch a 220 kusov exotického vtáctva. Spesťenie výstavy predstavovalo vystavenie bažantov zlatých, diamantových, kráľovských a nutrií. Deväť hodnotiteľov udelilo 45 cien najlepším a najkrajším zvieratám. Víťazom výstavy sa stal maličký kuní králik, ktorého vystavovala mladá chovateľka Noemí Posová.

Vítazmi v jednotlivých kategóriách sa stali:

- hydina- **hempšírka** chovateľ Jozef Kondáš
- králiky - **belgický obor albin** chovateľ Marián Vaško
- holuby- **mondín strieborný** chovateľ Ladislav Kupal

• exoty- **zebrčka austrálska** chovateľ Dušan Kolesár

Ocenenie: čestná cena (zvieratá členov našej organizácie)

• hydina- **amrox** chovateľ Jaroslav Nagy
-**vlaška jarabíčia** chovateľ Rudolf Brestovič
-**zdrobnelá wyandotka biela** chovateľ Jaroslav Bača

-**pyžmová kačica biela** chovateľ Kamil Hudák
• králiky -**novozélandský červený** chovateľ Ignác Majoroš
- **burgundský** chovateľ Jozef Kondáš

• holuby -**anglický párik biely** chovateľ Lukáš Bača MCH

• exoty -**kanárik žltý** chovateľ Milan Kozel
Ocenenie úspešný mladý chovateľ získali Lukáš Bača MCH, František Demko MCH. Výstavu za pekného slnečného počasia navštívilo takmer 900 ľudí, pričom deti do 10 rokov mali vstup zdarma. Vďaka sponzorom dostal každý 40-ty návštevník 10 kg krmiva zdarma. To, že naše výstavy sú v chovateľskej verejnosti kladne hodnotené, potvrdili návštevníci nielen z blízkeho okolia, ale aj chovatelia z okresov Rožňava, Michalovce, Trebišov a Prešova. Mali sme tu návštevníkov

Na fotografii sú kanáriký farebné

z Maďarska, Poľska, ako aj študentov z Izraelu a Grécka. Potešil nás aj záujem novinárov z denníkov Korzár a Nový čas. Na záver by som sa chcel poďakovať ZO SZCH Košice I. za bezplatné zapožičanie výstavného materiálu, ako aj ostatným sponzorom za účinnú pomoc, pretože aj vďaka nim sme mohli dôstojne reprezentovať nielen našu organizáciu, ale najmä samotný chov čistokrvných zvierat v našom regióne. Veď naša ZO združuje členov nielen z Geče, ale aj z Valalík, Čane a Kokšov Bakše. Verím, že táto výstava naplnila očakávania väčšiny návštevníkov.

Jaroslav Nagy

Obecný úrad informuje

Rada rodičovského združenia pri ZŠ Valalíky v spolupráci s Radou školy a vedením ZŠ Valalíky organizuje Silvestrovskú veselícu pre učiteľov, rodičov, známych a širokú verejnosť, ktorá sa uskutoční 31. decembra 2004 o 19.30 h v kultúrnom dome vo Valalíkoch. Vstupné na jednu osobu je 500,-Sk a v cene je zahrnutý prípitok, večera, káva, zákusok, 1 l vína, nealko, polnočný prípitok a kapustnica. Pre prítomných bude pripravené príjemné posedenie, dobrá hudba a bohatá tombola. Vstupenky si môžete rezervovať u pani Márii Ivanovej na tel. číslo 0907 953 916 alebo u zamestnancov ZŠ Valalíky na tel. č. 69 99 885.

Motto Silvestrovskej veselice znie: "Starosti a problémy nechajte doma, prineste si nielen svojich priateľov, známych, ale hlavne dobrú náladu, aby sme spoločne oslávili koniec Starého a začiatok Nového roka

2005 a spoločne utužili spoluprácu rodičov, učiteľov a zamestnancov škôl." organizátori

V roku 2004 bol schválený zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a poplatkoch za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Obecný úrad na svojom zasadnutí v decembri schválil VZN o daniach z nehnuteľností na rok 2005. Každý vlastník nehnuteľnosti je povinný podať nové daňové priznanie k dani z nehnuteľností do konca februára 2005. Nové tlačivá daňových priznaní k dani z nehnuteľností budú k dispozícii na obecnom úrade v kancelárii na prízemí.

Juštína Palenčárová

Fašiangový ples sa blíži

V sobotu 5. 2. 2005 sa uskutoční 14. Fašiangový ples KDH na ktorý vás už teraz toto cestou pozývajú jeho organizátori.

Vstupné pre pár je 700,-Sk. V cene vstupenky je prípitok, večera, 1 l vína, nealko, káva, zákusok a kultúrny program. O príjemnú zábavu sa postará skupina Relax pod vedením Petra Arvaia. Veríme, že prídete o príjemnú zábavu je postarané.

organizátori členovia KDH

Zber komunálneho odpadu

Zber tuhého komunálneho odpadu sa bude v roku 2005 zbierať podobne ako v minulom roku, t. j. každé dva týždne vo štvrtok a piatok. Prosíme občanov, aby do smetných nádob nevysovali popol a škvaru. Tí, ktorí nebudú rešpektovať túto požiadavku, budú nahlásení a postihovaní na základe oznámenia zamestnancov zberovej služby. Spôsob likvidácie popolu bude oznámený dodatočne. Paulína Kmecová

FUTBAL

Futbalový turnaj na ZŠ

Začiatkom novembra sa na podnet žiackej rady uskutočnil na našej ZŠ turnaj v malom futbale chlapcov 5. až 9. ročníka. V kategórii najstarších žiakov 8. 9. ročníka štartovali štyri družstvá. S prehľadom zvíťazili chlapci z 9. B triedy, keď nenašli premožiteľa a nestratili ani bod. V troch stretnutiach nastrieliť súperom 11 gólov a inkasovali iba 3 góly. Víťaznú zostavu tvoria Lukáš Leško, Lukáš Krupaš, Lukáš Timko, Lukáš Fialeka a Pavol Vindt. Ďalšie poradie v tejto skupine je nasledovné: na druhom mieste sa umiestnilo družstvo z 9. A, na treťom mieste skončila 8. B a štvrté miesto obsadila trieda 8. C. Mimoriadne tuhé súboje boli v skupine 6. 7. ročníkov v ktorej bojovalo o česť triedy spolu 5 družstiev. O poradí na prvých dvoch miestach rozhodol pri rovnosti bodov

vzájomný zápas 6. C a 7. B triedy s výsledkom 2 : 0 v prospech 6. C triedy. Celkové poradie zápasov šiestych a siedmich ročníkov: na prvom mieste s počtom bodov 9 sa umiestnila trieda 6.C, na druhom mieste s počtom bodov 9 sa umiestnila trieda 7.B, s počtom bodov 6 na treťom mieste skončila trieda 7.A, trieda 6.A s počtom bodov 6 sa umiestnila na štvrtom mieste a piate miesto obsadila trieda 6.B s nulovým počtom bodov. O poradí v tretej skupine rozhodli chlapci z 5.C triedy. Zápas tried 5.C s 5.A sa skončil s výsledkom 4 : 0. Svoje víťazstvo potvrdila trieda 5.C aj v zápase s triedou 5.B, ktorú zdolali s výsledkom 5 : 1. Posledný zápas zohrala trieda 5.A s triedou 5.B. Výsledok bol 1 : 0 pre triedu 5.A. Na druhom mieste skončila 5.A a na treťom mieste trieda 5.B bez jediného víťazstva. Hodnotili sme aj strelcov. Najlepším hráčom v skupine 8. 9. ročníkov bol Matúš Janočko z 8.B so šiestimi gólmi, v druhej skupine to bol Jaroslav Krupaš s ôsmimi zásahmi a z najmladších hráčov bol najúspešnejší Tomáš Palko, ktorý v dvoch stretnutiach mal štyri úspešné zásahy.

Ladislav Andor

Výbor FC Valaliky koncom roka 2004 prehodnotil účinkovanie našich družstiev. Neboli sme veľmi spokojní, pretože ani by sme nepomysleli, že po skončení jesennej časti nového ročníka 2004/2005 budú patriť spodné priečky v tabuľke. Ako sa ukázalo ani jedno naše mužstvo nám neurobilo radosť. Mužstvo A po jesennej časti je na ôsmom mieste v tabuľke po piatich vyhraných zápasoch, troch remízach a piatich prehrách. Taká je bilancia nášho klubu, ktorý nás zastupuje. Ako som spomenul ani dorastenci ani žiaci nás veľmi nepotešili svojimi výkonmi. Zimná prestávka nám teda prišla vhod, je to čas, kedy máme možnosť pouvažovať ako budeme ďalej pokračovať vo futbale. Vedenie futbalu v obci chce urobiť maximum preto, aby záver ročníka bol pre naše farby už v lepšom svetle než bola jesenná časť. Keďže sa blíži koniec roka, chcem vám všetkým touto cestou popriať do nového roka veľa zdravia a úspechov v osobnom aj pracovnom živote.

Jozef Rikk

Dráma v Topolčanoch

16. novembra 2004 nastúpilo naše družstvo žien na stretnutie Extraligy v Topolčanoch. Bol to veľmi významný zápas pre udržanie sa v najvyššej súťaži. Stretnutie sa vyvíjalo od začiatku v náš prospech. Štvorhru, ktorou sa stretnutie otváralo, naša dvojica Drotárová - Takáčová vyhrala až nečakane hladko 3 : 0. Viedli sme 1 : 0. Po vyhranom stretnutí Drotárovej s Bútorovou bol stav 2 : 0 v náš prospech. Domáce znížili na 1 : 2, keď porazila našu Lackovú 3 : 0. Zabojovala však Takáčová a víťazstvom 3 : 1 nad Belianskou upravila stav stretnutia na 3 : 1. Drotárová bez zaváhania zdolala Hippíkovú a upravila na 4 : 1. Takáčová po veľmi tuhom boji podľahla Bútorovej najlepším rozdielom 2 : 3, keď viedla na sety 2 : 1, ale nevládala dotiahnuť dobre rozohraný duet do úspešného konca. 4 : 2 pre Valaliky. Nasledoval ďalší nelútostný vyrovnaný súboj Belianska - Lacková. Naša Dominika nezačala najlepšie a prehrávala pomerne ľahko 0 : 2 na sety. Vtedy preukázala, že z nej rastie hráčka, ktorá vie nielen hrať, ale aj v nepriaznivej situácii nespánikáriť a zabojovať. Situácia pri stole sa otočila o 180o a s prehľadom ďalšie 3 sety získala pre seba.

**5 : 2 pre Valaliky.
Už nemôžeme prehrať!**

Lívka Drotárová ako vedúca osobnosť tímu preukázala svoje kvality aj v súboji proti Belianskej v ktorom zvíťazila na

sety 3 : 0 a získala šiesty bod - víťazným pre Valaliky. Stretnutie sa skončilo víťazstvom v ktoré sme verili a potešilo všetkých priaznivcov v našej obci a prinieslo sklamanie domácim, ktoré so svojou prehrou vôbec nerátali. Veríme, že naše dievčatá podobným prístupom ako v Topolčanoch dosiahnu ešte nejedno

pekné víťazstvo! 20. novembra sa v Košiciach uskutočnil slovenský bodovací turnaj mladších žiačok. Pre naše dievčatá bol veľmi úspešný, keď vybojovali: Z. Takáčová 5. miesto, D. Lacková 9. miesto, M. Bartoková 11. miesto a M. Krázelová 17. miesto. Blahoželáme! Len tak ďalej.

Ladislav Andor

víťazné družstvo zľava: Lívka Drotárová, Dominika Lacková, Zuzana Takáčová

Kalanetika je pre každého

Pri cvičení kalanetiky je vždy dobrá nálada

Po dlhšej prázdninovej prestávke máme my ženy možnosť opäť si zacvičiť kalanetiku tu vo Valalikoch pod vedením Beaty Leškovej. Mnohé z nás, ktoré cvičíme kalanetiku už viac rokov, si nevieme vynachváliť pozitívne účinky tohto nie príliš náročného cvičenia, ktoré nielen že je dobrým prostriedkom na formovanie postavy, ale je aj vynikajúcim relaxom. Ženy rôznych vekových kategórií sa pri cvičení kalanetiky stretávajú každý utorok so začiatkom o 18.30h vo veľkej zasaďačke obecného úradu. Toto cvičenie nie je veľmi namáhavé. Náročnosť cvikov je u každého individuálna. Na začiatku sa prevádzajú fyzicky menej obtiažne cviky na rozcvičenie, neskôr si každá z nás sama podľa vlastnej kondície môže zacvičiť aj tie náročnejšie cviky. Pri kalanetike je potrebná pravidelnosť cvičenia a tiež trpezlivosť. Nie je

možné od nej očakávať viditeľné schudnutie alebo vytrénované svalstvo. Výborne však vplyva na spevnenie celého tela, čím sa zlepšuje jeho pohyblivosť a bolesti chrbtice ustúpia na minimum. Tie ženy, ktoré chodíme na toto cvičenie už dlhší čas a občas ho z určitých príčin vynecháme, pravidelný pohyb nám začne chýbať, čo nám zjavne naznačujú naše telo, a preto nás to potom ťahá opäť do tohto nášho kalanetického kolektívu zacvičiť si. Sami sme sa presvedčili, že toto cvičenie má iba pozitívne účinky, a preto sme rady, že kvôli nemu nemusíme cestovať napríklad do Košíc, ale máme možnosť zacvičiť si kalanetiku priamo tu u nás doma. Chceme sa zato poďakovať pani Bea-

te Leškovej, že je ochotná venovať sa nám vo svojom voľnom čase a tiež obecnému úradu za poskytnutie priestorov. Možnosť zacvičiť si kalanetiku tu teda je, záleží len od vás, či rozšírite náš skvelý kolektív. Tešíme sa na vás.
Jolana Maťašová

Opäť víťazne

Vo štvrtok 2. decembra 2004 sa v našom kultúrnom dome uskutočnili majstrovstvá škôl okresu Košice okolie v stolnom tenise družstiev

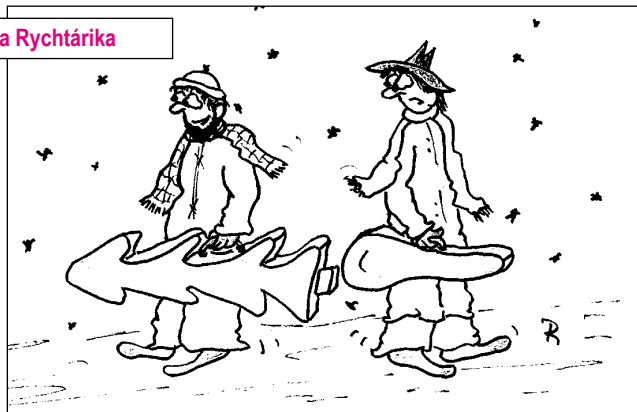
chlapcov a dievčat. Do okresného kola sa prebojovalo 6 družstiev chlapcov a 5 družstiev dievčat. Za stolmi suverénne dominovali obe naše družstvá, ktoré neprehrali ani jediný zápas. Súperov posielali od stola v čo najkratšom čase s výsledkom 4 : 0. Úspech sa pričínili Ivana Figurová, Marcela Bartoková, Dominika Lacková a u dievčat Mária Kráželová. Chlapci hrali v tejto zostave: Pavol Eliáš, Milan Papcún, Jozef Peterčák, Ondrej Palenčár a Daniel Papcún. Všetkým ďakujeme za úspešnú reprezentáciu školy aj obce. Blahoželáme k víťazstvu a budeme držať palce v krajskom kole! Aj to dopadlo veľmi úspešne. Chlapci vybojovali druhé miesto, keď prehrali vo finále so Športovým gymnáziom Košice. Za gymnázium hrali dvaja naši hráči. Dievčatá boli ešte úspešnejšie, keď bez porážky prešli celým turnajom a vo finále rozdrvili Michalovce 4:0. Tešíme sa na Majstrovstvá Slovenska v marci v Ružomberku.

Ladislav Andor

prvý rad zľava: Daniel Papcun, Mária Kráželová, Milan Papcun, Ivana Figurová, druhý rad zľava: Jozef Peterčák, Marcela Bartoková, Pavol Eliáš, Dominika Lacková

Humor

Na záver trochu kresleného humoru od nášho rodáka Ing. Štefana Rychtárika

Požehnané vianočné sviatky, veľa zdravia, šťastia a úspechov v novom roku 2005 želajú všetkým našim občanom poslanci obecného zastupiteľstva, starosta obce a pracovníci obecného úradu Valalíky.

Valaličan - obecné noviny. Vychádzajú štvrtročne. Registrované OÚ číslo: OÚ 1/1995 Dr.Čid
Vydáva: Obecný úrad Valalíky. Grafická úprava a sadzba: Ing.Miroslav DANKO. Tlač: EMILENA tlačiareň, Čermel'ská 3, Košice. Náklad: 500 ks